

end dem, som den almindelige Næringslovgivning opstiller. Nu har jeg nok hørt baade igaar og i Dag, at man har optaget denne Raastand om, at Publikum ikke er den rette Dommer og i Virkeligheden ikke er i Stand til at fælde en sikker Dom paa dette Gebet, med et ironisk Emil eller modt den med en bestemt Modsigelse; men jeg tror virkelig, at Erfaringen altsor stærkt taler derfor, og at man har altsor store Mængder af Tilfælde at holde sig til, hvoraf man kan se, i hvilken Grad Publikum lader sig lede og narre i denne Henseende. Det er fuldkommen rigtigt, hvad det ærede Medlem for Københavns 6te Valgfreds (Hindenburg) igaar sagde, at man nok veed, at man er kommen sig af en Sygdom eller tror at vide det; men, hvad det er, der har bevirket det, er man i Reglen slet ikke i Stand til at afgjøre, man kan ikke sige, om det virkelig er Lægevirksomheden. Jeg kan i den Henseende anføre de allermerkelligste Exempler fra den Masse Sager, der har foreligger Retterne. Jeg tænker især paa den Art af Kvassalvere, som ikke faae Lov til at gaa under denne Benævnelse, men blive behandlede under Begrebet Bedragere; jeg har haft en Syndflod af Exempler af den Art, men de have i den Henseende frembudt en meget stor Lære. Vi have navnlig nede i Bregentved — Gisselsfeldt og flere andre Steder havt en Masse Sager angaaende Jolk, som i en Række af Aar havde drevet en høist indbringende Praxis ved at kurere Andre, dels ved Hjælp af Bændler, som paa flere Maader bleve bundne om dem, og dels ved at læse en forskjellig Tale over hvert enkelt Sygdomstilfælde, og dette var drevet saa vidt, at endog en Kone derved havde erhvervet sig Midler, ikke blot til fra Ung af at leve særdeles godt efter sine Vilkaar, men ogsaa til at udstyre huer af sine Børn med en Formue af 1500 Rb., skjøndt hun aldrig havde havt noget andet Erhverv. Naar hun nu behandlede Jolk for, hvad hun kaldte Flyvegigt, saa sagde hun: „Flyv Gigt!“ eller naar hun behandlede dem for Skæver, sagde hun: „Daandskæver, Armskæver, Benskæver, Dovedskæver i Namnet Gud Fader, Gud Søn og Gud den Helligaand“. Naar man nu vilde spørge Jolk, om de troede, at det havde hjulpet, saa var der ganske vist Enkelte, der sagde: Nei, de havde brugt det i nogen Tid, men de fandt ikke, at det hjalp; men man fandt Mange, som sagde, at da de havde brugt det i nogen Tid, saa kom de sig. Her er det jo Noget, som man kan tage og føle paa, og som for os er saa haandgribelig klart; men det Samme er virkelig i det Væsentlige Tilfældet med de Kvassalvere, der ikke bruge saadanne Midler, men de saakaldte naturlige Midler. Jeg tror imidlertid neppe, jeg feiler, naar jeg tror, at det Princip, der især forespæver de ærede Forslagsstillere og navnlig den ærede Ordfører for Forslagsstilleerne, især fremtræder i den Sætning, som han har fremstillet, smukt og

godt — hvad der jo altid er Tilfældet med, hvad han gjør — i sin Betænkning fra ifjor, og som han ogsaa i Dag har gjentaget. Han siger i sin Betænkning fra ifjor: Dersom det maa indrømmes, at det maatte være en utaaelig Krænkelse af den personlige Frihed, om Staten vilde gjøre Forsøg paa at forbyde Nogen, der er i Besiddelse af borgerlig Myndighed, at søge Raad og Hjælp i Sygdomstilfælde hos hvem de tro at kunne erholde en saadan Hjælp, saa synes det heller ikke at stemme med Billigheds- og Retfærdighedskrav at straffe den, der paa Anmodning har givet et Raad og derved ydet Hjælp eller i alt Fald ikke gjort nogen Skade. Jeg vil dertil sige, at hvor Meget dette Raaføremment end tilspnælende har for sig, saa vil man dog ved nærmere Eftertanke finde, at det dog i Virkeligheden ikke forholder sig saaledes. Det er Noget, vi møde ikke alene paa dette, men paa mange andre Gebeter, at Staten, hvor den af visse Hensyn, af Hensyn til Almenvellet, maa trænge en vis Virksomhed tilbage, da alene straffer den ene Deltager i Overtrædelsen, men ikke den anden. Jeg skal ikke opholde mig ved, at man f. Ex. hvor der er Tale om ulovligt Næringsbrug, kun straffer den, der driver det ulovlige Næringsbrug, men ikke den, der modtager en Præstation af en Anden, selv om han er nok saa meget vidende om den Andens Mangel paa Berettigelse til at yde den. Jeg skal ikke opholde mig ved, at man f. Ex. ved ulovlig Sportulering kun straffer den, som modtager Sportlerne, og derimod ikke den, som yder dem; men jeg vil tage et Tilfælde, som de Herrer Medlemmer, navnlig de, der staa paa samme Side som de ærede Forslagsstillere, vistnok ikke ville finde sig forargede ved, nemlig Magerlovgivningen. Den, der laaner Penge ud til en høiere Rente, end Lovgivningen tillader ham, bliver straffet, hvorimod den, der laaner Pengene, ikke straffes; men nu kan man vistnok med samme Ret her som paa Kvassalvergebetet sige: Vilde det ikke være en aldeles utaaelig Krænkelse af den personlige Frihed, om Staten vilde gjøre et Forsøg paa at forbyde den Mand, der trænger til Penge, at henvende sig der, hvor han kan faae dem, og kan det da være stemmende med Billighed og Retfærdighed, at man straffer den Mand, der laaner ham Pengene paa de Vilkaar, han vil laane dem, og som den Anden kan gaa ind paa? Fænomenet er akkurat det samme; i det ene Tilfælde dreier det sig blot om Penge, i det andet Tilfælde om legemlig Skade, og det kan maasse i mangfoldige Tilfælde være af ligesaa stor Vigtighed for den Paagældende at faae sin Pung hjulpen som at faae en Finger hjulpen. Det er derfor Noget, der ikke i og for sig er nogen Krænkelse af Retfærdighedens og Billighedens Principer, men nu siger det ærede Medlem naturligvis: Ja, men Pointen ligger deri, at igjennem den Straf, man saaledes lægger paa den, der skal yde Hjælpen, hindrer man den, der trænger til